oma jutlusis niihästi oma mungaordu kui ka üldse kiriku pahesid, saadeti seepärast a. 1477 (?) Eisenachi observantide kloostrisse ja peeti seal kuni surmani (XV a. s. lõpul) valve all. — H.-ist on säilinud hulk kirjutisi ja raamatuid, mis fantastiliste ennustuste kõrval sisaldavad tähelepanu-väärt mõtteid kiriku reformi tarvidusest. Milline mõju H.-i jutlusil ja kirjutisil Liivimaal olnud, selle üle otsustamiseks puuduvad andmed.

Arbusow, Einf. d. Ref., 160—62; Allg. D. B. XII. *R. K.*

HINDREY, Karl August (Hoia Ronk), kunstnik-karikaturist, ajakirjanik ja kriitik, sünd. 3 VIII 1875. a. Abja mõisas Viljandimaal õllepruuli pojana, omandas üldhariduse Viljandi, Tartu Treffneri ja Pärnu gümnaasiumis, õppis neli a. joonistamist ja maalikunsti Stieglitzi kunstikoolis Peterburis ning lühemat aega Azbé kunstikoolis Münchenis ja Colarossi era-akadeemias Pariisis. Astus 1904. a. »Postimehe« toimetuse liikmeks ja asutas järgmisel a. selle lehe juures pilkeajakirja »Sädemed«, mida toimetas üle kümnekonna a., avaldades selles oma tööviljana 3000 karikatuuri ümber. Hiljemini töötanud vaheldumisi »Post.« ja »Päevalehe« juures, toimetades ühtlasi 1924. a. alates pilke-ajakirja »Kratt«. Kirjutanud ja illustreerinud lasteraamatud »Pambu Peedu«, »Piripilli Liisu«, »Seene Mikk«, »Lõhkiläinud kolumats«, »Loomade mäss«, »Nina Jass ja Näpp Mall«, »Jaunart Jauram«, »Jaunart Jaurami jõngermannid« ja »Summi-Sulpsu sekeldused«, mis kuuluvad paremate toodete hulka eesti lastekirjanduses; peale selle operetilibretto »Kooparüütel« (J. Simmi muusika) ja huvitavad »1914. a. reisipildid« (1924). Tunduvat mõju on H. avaldanud Eesti kultuurilisele arengule oma teravmeelsete, paiguti vaimurikaste kirjanduses- kunsti- ja teatri-arvustustega, kirjanduslikkude följetonide ja päevakajaliste värssidega. A. 1917/18 võttis H. elavalt osa Eesti rahvuslikkude väeosade asutamisest, olles Eesti sõjaväelaste Tartu komitee esimees.

Hoia Ronk, Eesti karikatuur (Õitsituled II, 1924). *A. V.*

HIRSCH, Gustav, sünd. 23. VII 1828 Kullamaal köstri pojana. Keskhariduse omandas ta Haapsalu kreiskoolis ja Tallinna Nikolai gümnaasiumis. Et ta isa vara suri ja ta vist juba keskkoolis oma ema venna, Peterburis elava pärastise keisri ihuarsti, dr. Ph. Karelli, käest toetust sai, läks ta Peterburi ja õppis sõjaväe arstiteadusl. akadeemias 1848—53. Oli sõjaväe-arstiks Poolamaal, tegi Varssavi ülikooli juures doktorandieksami ja omandas seal dr. med. astme 1854. Võttis arstina Krimmi sõjast osa, oli oma väeosaga Sevastoopolis viimase piiramise ajal. Sai ihu-kaardiväe Moskva grenaderipolgu ülemarstiks, võttis sellena 1865—66 Poola mässu mahasurumisest osa; nimetati peale seda Krasnoje Sseloo sõjaväehaigemaja ülemarstiks. Troonipärija Aleksandri, pärastise keisri Aleksander III, reisil läbi Venemaa määrati H. tema arstina tema saatkonda. Peale reisi lõppu jäi ta troonipärija arstiks edasi, ja kui see troonile astus, nimetas ta H.-i oma ihuarstiks. Sellele kohale jäi H. Aleksander III ja Nikolai II ajal kuni oma surmani. Teenistusejärkudes tõusis H. tõsise salanõuniku astmeni. Ta oli sõjaväe arstivalitsuse ja siseministeeriumi arstliku peavalitsuse liige ning paljude sise- ja välismaa asutuste ja seltside auliige. Peterburi Eesti Jaani koguduses oli ta au-eestkostjaks. H. suri 7. III 1907 Tsarskoje Sseloos, on maetud Peterburi Volkovo surnuaiale. — Mitmekülgse tegevuse peale vaatamata võttis H. Peterburi arstideseltsi tegevusest elavalt osa. Tema teaduslikud tööd on suuremalt jaolt »St. Peterb. med. Wochenschrift'is« ilmunud.

Oma kodumaaga on H. ligidasse ühendusse jäänud. Kui ametikohused vähegi lubasid, sõitis ta suvel Eestimaale, kus ta Tallinnas oma vanema venna juures elas ja ka Kullamaal sugulasi külastas. Kui 1857 »Perno Postimees« ilmuma hakkas, avaldab H. toimetajale selle üle oma rõõmu ja pakub oma kaastööd. Ta hakkab lehes üldpealkirja all »Tervise hoidmisest« mitmesuguseid arstlikke artikleid kirjutama. 1858. ja 1859. aastakäikudes leiame H.-i allkirjaga õige mitmesuguseid kirjatükke. Ta annab õpetust aadrilaskmise kasust ja kahjust, õpetab soetõbistega ümber käima, kõhutõbiseid ravitsema, annab juhatusi kurgutõve ja roosi arstimise kohta jne. Tema viimse artikli pealkirjaks on »Mõni sõna viinast« (1859, nr. 40). Pikemalt seletab ta siin »armsale maarahvale« viina mõju tervisele, tähelepanu juhtides riketele, mis viin üksikutes kehaosades, nagu maos, maksas, peaajus jne., tekitab ja hoiatades, et viin mitte ainult joodiku enese tervist ei hävita, vaid ka veel selle laste tervisele halba mõju avaldab. — Peterburi Eesti Jaani koguduse elust võttis H. oma elu otsani elavalt osa. Kui abi tarvis ja oma nõu enam ei aidanud, jäi H. viimseks lootuseks ja tema poole ei pöördutud kunagi asjata. Kui H. ka pärastisel ajal ei seisnud eesti rahva käekäiguga nii ligidas ühenduses nagu oma nooremas eas, jälgis ta seda siiski jäädava huviga. Läbikäimises oli ta vastutulelik ja lahke ning armastas oma koduses elus lihtsust.

St. Petersburger med. Wochenschrift 1907, nr. 11, lk. 104. *H. K.*